

Yoğun Bakım Hemşirelerin İzolasyon Önlemlerine Uyumu ve İlişkili Faktörlerin İncelenmesi

Compliance of Intensive Care Nurses to Isolation Precautions and Investigation of Related Factors

Araz ASKEROĞLU^{1 A,B,D,E,F,G}, Fatmanur BALKAYA^{2 B,C,E,F,G},

Figen TERCAN^{3 B,C,E,F,G}

¹Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Çanakkale, Türkiye

²Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Hemşirelik Anabilim Dalı, Çanakkale, Türkiye

³Adnan Menderes Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Aydın, Türkiye

ÖZ

Amaç: Çalışmada yoğun bakım hemşirelerinin nozokomiyal enfeksiyonların önlenmesine ilişkin izolasyon yöntemlerine uyumları ve ilişkili faktörlerin incelenmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Tanımlayıcı bir çalışma olarak Ege ve Marmara Bölgelerinde bulunan bir devlet ve iki sağlık uygulama ve araştırma hastanelerin cerrahi yoğun bakım ünitelerinde gerçekleştirilmiştir. Çalışmaya toplam 103 hemşire dahil edilmiştir. Verilerin toplanmasında yoğun bakım ünitelerinde yüz yüze görüşme tekniği kullanılmıştır. Verilerin toplanmasında geliştirilen 'Sosyodemografik Bilgi Formu' ve 'İzolasyon Önlemlerine Uyum Ölçeği' kullanılmıştır.

Bulgular: Çalışmada hemşirelerin İzolasyon Önlemlerine Uyum Ölçeği puan ortalaması 77.72±9.12 bulunmuştur. Ölçeğin alt boyutları olan bulaşma yolu, çalışan ve hasta güvenliği, çevre kontrolü ve el hijyeni-eldiven kullanımı puan ortalamaları sırası ile 21.93±2.61, 25.66±3.60, 17.04±2.38 ve 13.07±2.60 bulunmuştur. Kadın, lisans üstü eğitim, 25-30 yaş arası, bir yıldan az deneyimi olan, haftada 40 saatten az çalışan ve dört hastaya bakım veren hemşirelerde izolasyon önlemleri uyum puan ortalamaları diğerlerine göre yüksek bulunmasına rağmen istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamıştır (p>0.05). Kadın hemşirelerde çalışan ve hasta güvenliği puan ortalaması erkeklerle karşılaştırıldığında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde yüksek bulunmuştur (p<0.05).

Sonuç: Çalışmamızda hemşirelerin izolasyon önlemlerine uyumları yüksek bulunmuştur. Kurumların hemşirelere ilişkin haftalık çalışma saatlerinin azaltılması ve lisans üstü eğitimi desteklemeleri ayrıca hasta bakımı ve tedavisine ilişkin izolasyon önlemlerine ilişkin hizmet içi eğitimin önemli olduğu düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: İzolasyon, Yoğun Bakım Ünitesi, Uyum.

ABSTRACT

Objective: In this study it was aimed to examine the compliance of intensive care nurses with isolation methods related to the prevention of nosocomial infections and related factors.

Methods: This descriptive study was carried out in the surgical intensive care units of one state and two health training and research hospitals in the Aegean and Marmara Regions. A total of 103 nurses were included in the study. Face-to-face interview technique was used in intensive care units to collect data. The 'Sociodemographic Information Form' and 'Scale of Compliance with Isolation Precautions' were used to collect the data.

Results: In the study, the mean score of the Nurses' Compliance with Isolation Measures Scale was 77.72±9.12. The mean scores of transmission route, employee and patient safety, environmental control and hand hygiene-glove use, which are the

Sorumlu Yazar: Araz ASKEROĞLU

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Çanakkale, Türkiye
arazaskeroglu@gmail.com

Geliş Tarihi: 05.10.2021 – Kabul Tarihi: 03.11.2021

Yazar Katkıları: A) Fikir/Kavram, B) Tasarım, C) Veri Toplama ve/veya İşleme, D) Analiz ve/veya Yorum, E) Literatür Taraması, F) Makale Yazımı, G) Eleştirel İnceleme

sub-dimensions of the scale, were found to be 21.93 ± 2.61 , 25.66 ± 3.60 , 17.04 ± 2.38 and 13.07 ± 2.60 , respectively. Although the mean scores for compliance with isolation measures were found to be higher in nurses who were female, postgraduate education, aged 25-30, with less than one year of experience, working less than 40 hours a week and caring for four patients, there was no statistically significant difference ($p > 0.05$). The mean score of working and patient safety among female nurses was found to be statistically significantly higher than that of men ($p < 0.05$).

Conclusion: In our study, nurses' compliance with isolation measures was found to be high. It is thought that institutions should reduce the weekly working hours of nurses and support postgraduate education, and in-service training on isolation measures related to patient care and treatment is important.

Key words: Isolation, Intensive Care Unit, Compliance.

1. GİRİŞ

Hastane enfeksiyonlar hastaların hastaneye yattıktan 48-72 saat sonra ve taburculuktan sonra ilk 10 gün veya ameliyattan sonraki ilk 30 gün içinde gelişen enfeksiyonlar olarak tanımlanmaktadır (1-4). Hastane enfeksiyonlar hastalarda fonksiyonel bozukluklara, duygusal strese, hastanede yatış süresinin uzaması, izolasyon gereksinimi olması vs. neden olmaktadır (5,6). Tüm Hastane enfeksiyonlarının yaklaşık %20-25'i yoğun bakım ünitelerinde (YBÜ) gelişmektedir. YBÜde Hastane enfeksiyonları gelişme oranı hastaların daha ağır seyirli olmaları ve yandaş hastalıkların varlığı, mekanik ventilasyon, trakeostomi, invaziv girişimler örneğin santral venöz ve üriner kateterizasyon, geniş spektrumlu antibiyotik kullanımı, enteral veya parenteral beslenme şeklinin daha sık uygulanması, sağlık personelin hastalarla sık teması vs. nedenlere bağlı diğer kliniklere göre 5-10 kat daha yüksektir (2,7-10). YBÜ'de Hastane enfeksiyon prevalansının incelendiği çalışmalarda Hastane enfeksiyon oranı %7.2-%51 arası değiştiği bildirilmiştir (6,11-13).

Hastane enfeksiyonları bir takım önemli strateji ve uygulamalar ile azaltmak mümkündür (14). Hastane enfeksiyonlarının kontrolünde temel strateji izolasyon önlemlerinin alınmasıdır. İzolasyonda enfekte hastalardan diğer hastalara ve sağlık personellerine mikroorganizmaların bulaşmasının engellenmesi amaçlanır. Ayrıca izolasyon bulaşıcı hastalığı olan bir hastanın koruyucu amaçla ayrılması ve hareketlerinin kısıtlanmasını da kapsar. Yoğun bakım hemşireleri hangi durumlarda izolasyon uygulandığını bilmeli ve hemşirelik uygulamaları sırasında uygulamalıdır (15). Aydemir ve ark. (2016) YBÜde hastane enfeksiyonlarına yönelik gerekli önlemlerin alınmasının gerekmekte olduğunu ve hemşirelerin Hastane enfeksiyonların oluşumu ve önlenmesinde önemli bir role sahip olduğunu belirtmişlerdir (7). Yapılan bir çalışmada hemşirelerin Hastane enfeksiyonları ile izolasyon önlemleri hakkında bilgi sahibi olma durumu Hastane enfeksiyonlarını önlemede izolasyon önlemlerine uyumu etkilediği belirlenmiştir (16). Sağlık çalışanlarının enfeksiyon kontrol uygulamaları konusundaki bilgi eksikliği bu uygulamalara ilişkin uyumlarını azaltmaktadır (17). Hemşirelerin izolasyon önlemlerine daha az düzeyde uyum sağladıkları konulara ilişkin eğitim programları sağlanmalıdır (18). Hastane enfeksiyonlarının önlenmesinde sağlık personelinin bilinçlendirilmesi, yoğun bakım ünitelerinde enfeksiyon kontrolü üzerinde çalışılması önerilmektedir (2). Bu çalışmada yoğun bakım hemşirelerinin Hastane enfeksiyonların önlenmesine ilişkin izolasyon yöntemlerine uyumları ve ilişkili faktörler incelenmiştir.

2. GEREÇ VE YÖNTEMLER

Araştırma tanımlayıcı bir çalışma olarak Ege ve Marmara Bölgelerinde bulunan devlet ve sağlık uygulama ve araştırma hastanelerin cerrahi yoğun bakım ünitelerinde 15.07.2019-15.05.2020 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir. Araştırmaya yoğun bakım ünitelerinde çalışan, izolasyon ve hastane enfeksiyonları hakkında eğitim alan, hemşirelik lisans ve lisans üstü mezunu olan hemşireler dahil edilmiştir. Çalışma kriterlerini sağlayan 138 hemşire araştırma evrenini oluşturmuştur. Araştırma örneklemini ise kriterleri sağlayan ve çalışmaya katılmaya gönüllü olan toplam 103 hemşire oluşturmuştur. Araştırmada evrenin %74,6'sına ulaşılmıştır. Verilerin toplanmasında yoğun bakım ünitelerinde yüz yüze görüşme tekniği kullanılmıştır.

Verilerin toplanmasında literatür doğrultusunda (5,6,17) geliştirilen 'Soru Formu' ve 'İzolasyon Önlemlerine Uyum Ölçeği' kullanılmıştır.

Soru formu çalıştığı klinik, yaş, cinsiyet, eğitim seviyesi, mesleki deneyim, hastalık çalınma saati, bakım verdiği hasta sayısı ve kanla ilişkili geçirdiği enfeksiyon olmak üzere toplam yedi sorudan oluşan birey tanılama formudur.

İzolasyon Önlemlerine Uyum Ölçeği (İÖÜÖ) Tayran ve Ulupınar tarafından geçerlilik güvenilirliği yapılmıştır (19). İzolasyon Önlemlerine Uyum Ölçeği olumlu ve olumsuz toplam 18 ifadeden ve bulaşma yolu (beş madde), çalışan ve hasta güvenliği (altı madde), çevre kontrolü (dört madde) ve el hijyeni-eldiven kullanımı (üç madde) olmak üzere toplam dört alt boyuttan oluşmaktadır. Ölçeğin Cronbach alfa değeri 0.85 ve 5'li likert tipte olan bir ölçektir. Ölçekte 5., 7., 12., ve 17., maddeler ters puanlanmaktadır. Puanlamada ortalama (18-90) kullanılmıştır. Puanın yükselmesi uyumun arttığını göstermektedir. Araştırmamızda ölçeğin alpha iç tutarlılık katsayısı 0.81 bulunmuştur.

Elde edilen verilerin girişi araştırmacılar tarafından SPSS 20. ortamında gerçekleştirilmiştir. Verilerin analizinde ortalama, standart sapma, sayı ve yüzde kullanılmıştır. Araştırma verilerin normal dağılıma uygunluk testleri Skewness-Kurtosis testi (-1.5- +1.5) ile yapılmıştır. Yapılan test sonucu verilerin normal dağılım gösterdiği için parametrik testler kullanılmıştır. İki kategorili değişkenlerin ikili karşılaştırmasında t-testi ve üç veya daha fazla kategorili değişkenlerin farklılıkları için tek yönlü varyans analizi kullanılmıştır. Çalışmada anlamlılık düzeyi olarak 0.05 değeri kabul edilmiştir.

3. BULGULAR

Araştırmaya katılan yoğun bakım hemşirelerinin yaş ortalaması 28.17 ± 5.08 (23-47), %36.9'ü 22-25 yaşında, 37.9'ü 25-30 yaşında ve 25.2'si 30 yaş üzeri olduğu tespit edilmiştir. Hemşirelerin %83.5'i kadın, 16.5'i erkek, %94.2'si lisans ve 5.8'i yüksek lisans mezunu, hemşirelik mesleğinde çalışma deneyimine göre %44.7'si 5 yıldan fazla, %25.2'si 1-3 yıl arası, %16.5'si 3-5 yıl arası ve %13.6'sı bir yıldan az olduğu belirlenmiştir. Çalışmaya katılan hemşirelerin haftalık çalışma saatleri ortalama 46.15 ± 6.88 (40-56 saat) belirlenmiştir. Bu bağlamda hemşirelerin %65.0'i 40-48 saat, %22.3'ü 40 saatten az ve %12.6'sı 48 saatten fazla çalıştığı belirlenmiştir. Hemşirelerin nöbetlerde bakım verdiği hasta sayısına bakıldığında %82.5'i 3, %14.6'sı 2 ve %2.9'u 4 hastaya bakım verdiği belirlenmiştir. Çalışmaya katılan hiçbir hemşire kan yoluyla bulaşan enfeksiyon geçirmediği saptanmıştır.

Çalışmada yoğun bakım hemşirelerin İÖÜÖ puan ortalaması 77.72 ± 9.12 (min 51- max 90) bulunmuştur. Ölçeğin alt boyutlarına bakıldığında bulaşma yolu, çalışan ve hasta güvenliği, çevre kontrolü ve el hijyeni-eldiven kullanımı puan ortalamaları sırası ile 21.93 ± 2.61 (14-25), 25.66 ± 3.60 (16-30), 17.04 ± 2.38 (11-20) ve 13.07 ± 2.60 (3-15) bulunmuştur. Hemşirelerin İÖÜÖ alt boyutlarından aldıkları en üst puan sırası ile bulaşma yolu, el hijyeni-eldiven kullanımı, çevre kontrolü ve çalışan ve hasta güvenliği olduğu belirlenmiştir (Tablo 1).

Tablo 1: Katılımcıların İzolasyon Önlemlerine Uyum Ölçeği ve İzolasyon Önlem Uyumu Alt Boyutların Puan Ortalamaları

İzolasyon Uyumu Ölçeğin Alt Maddeleri	İzolasyon Uyumu Ölçeğin Maddeleri	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Fikrim Yok	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Bulaşma Yolu	3	1.0	2.9	3.9	58.3	34.0
	8	3.9	0.0	0.0	34.0	62.1
	9	0.0	3.9	1.0	35.9	59.2
	10	0.0	1.0	4.9	38.8	55.3
	11	6.8	3.9	1.0	36.9	51.5
Bulaşma Yolunun Puan Ortalaması		21.93±2.61				
Çalışan Ve Hasta Güvenliği	2	0.0	1.0	7.8	58.3	33.0
	5	69.9	16.5	0.0	7.8	5.8
	12	79.6	6.8	5.8	4.9	2.9
	14	1.9	15.5	10.7	35.9	35.9
	16	0.0	1.9	1.9	34.0	62.1
	17	59.2	19.4	2.9	5.8	12.6
Çalışan ve Hasta Güvenliğinin Puan Ortalaması		25.66±3.60				
Çevre Kontrolü	1	1.0	1.0	1.0	54.4	42.7
	13	2.9	16.5	6.8	24.3	49.5
	15	0.0	7.8	5.8	36.9	49.5
	18	1.9	1.9	2.9	41.7	51.5
Çevre Kontrolünün Puan Ortalaması		17.39±2.38				
El Hijyeni Ve Eldiven Kullanımı	4	1.9	1.9	1.9	47.6	46.6
	6	6.8	1.0	1.9	30.1	60.2
	7	72.8	13.6	0.0	8.7	4.9
El Hijyeni ve Eldiven Kullanımının Puan Ortalaması		13.07±2.60				
İzolasyon Uyumu Ölçeğin Toplam Puan Ortalaması		77.72±9.12				

Tablo 2’de yoğun bakım hemşirelerinin bazı değişkenler ile izolasyon uyum ölçeği puan ortalamaları karşılaştırılmıştır. Kadın hemşirelerde çalışan ve hasta güvenliği ölçek alt boyutu puan ortalamalarının erkekler göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde yüksek olduğu bulunmuştur ($p<0.05$). Ayrıca kadın hemşirelerin izolasyon önlemlerine uyum ölçeği toplam puanın erkekler göre yüksek bulunmasına rağmen istatistiksel olarak anlamlı fark saptanmamıştır ($p>0.05$). Yoğun bakım hemşirelerin eğitim seviyesi, yaş grupları, çalışma süresi, haftalık çalışma saati ve hasta sayısı ile İÖÜÖ puan arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamıştır ($p>0.05$) (Tablo 2).

Tablo 2. Katılımcıların Bağımsız Değişkenleri İle İzolasyon Uyum Ölçeği, İzolasyon Uyum Ölçeğin Alt Boyutları Puan Ortalamalarının Karşılaştırılması

Değişkenler	İzolasyon uyum ölçeği puan ortalaması	Bulaşma yolu puan ortalaması	Çalışan ve hasta güvenliği puan ortalaması	Çevre kontrolü puan ortalaması	El hijyeni, eldiven kullanımı puan ortalaması
Cinsiyet					
Kadın	78.37	22.08	26.09	17.16	13.03
Erkek	73.81	21.00	23.18	16.37	13.25
p	t1.7 df20.2 p.067	t1.5df21.7 p.130	t2.4df18.0 p.003	t1.2df21.3 p.229	t-.36 df25.9 p.764
Eğitim seviyesi					
Lisans	77.37	21.85	25.55	16.97	12.97
Lisans üstü	83.50	23.16	27.50	18.16	14.66
p	t-2.6 df7.1 p.111	t-1.2 df5.7 p.236	t-1.8 df6.6 p.202	t-2.5 df9.4 p.239	t-3.9 df13.3 p.124
Yaş grubu					
22-25	78.21	22.23	25.94	17.39	12.63
25-30	78.33	21.87	25.58	17.15	13.71
30 ve üzeri	76.11	21.57	25.38	16.38	12.76
p	f.54 p.585	f.50 p.607	f.20 p.819	f1.45 p.238	f1.95 p.147
Çalışma süresi					
<1 yıl	78.64	22.21	26.00	17.07	13.35
1-3yıl	76.23	21.26	25.42	16.88	12.65
3-5 yıl	77.05	21.35	25.47	16.94	13.29
>5 yıl	78.54	22.43	25.78	17.17	13.15
p	f.42 p.735	f1.47 p.226	f.10 p.955	f.09 p.964	f.32 p.805
Haftalık çalışma saati					
≤40 saat	78.73	21.82	26.30	17.39	13.21
40-48 saat	77.64	22.07	25.52	17.01	13.02
> 48 saat	76.38	21.38	25.30	16.61	13.07
p	f.28 p.756	f.39 p.673	f.47 p.625	f.45 p.637	f.04 p.957
Hasta sayısı					
2	74.20	21.26	24.26	16.13	12.53
3	78.18	22.04	25.83	17.16	13.14
4	82.33	22.00	28.00	18.33	14.00
p	f1.63 p.201	f.56 p.571	f1.88 p.158	f1.66 p.195	f.53 p.586

4. TARTIŞMA

Yoğun bakım hastalarının bağışıklık sisteminin zayıf olması ve intravasküler kateterler, endotrakeal tüp vs. uygulanması gibi girişimler enfeksiyonlara karşı bireyin direncini azaltmaktadır. Bu yüzden yoğun bakım ünitelerinde diğer hastane ünitelerine göre daha fazla bulaş ve enfeksiyonla karşılaşmaktadır (20,21). Yoğun bakım ünitelerinde enfeksiyon kontrolünde izolasyon ve enfeksiyon kontrol önlemlerinin alınması mortaliteyi önemli ölçüde azaltacağı bildirilmiştir (22). Hastane enfeksiyonlarının kontrolünde temel stratejilerinden birisi izolasyon önlemlerinin uygulanmasıdır (15). Hemşireler Hastane enfeksiyonların önlenmesi ve kontrolünde evrensel önlemler konusunda güncel bilgileri uygulama ile pekiştirerek hastalara en etkili bakımı vermelidirler (23). Çalışmamızda hemşirelerin İÖÜÖ puan ortalaması yüksek bulunmuştur. İÖÜÖ alt boyutlarda ise en yüksek puan bulaşma yolu ve en düşük çalışan ve hasta güvenliği olduğu belirlenmiştir. Kadın, lisans üstü eğitim, 25-30 yaş arası, bir yıldan az deneyimi olanlar ve haftada 40 saatten az çalışan ve dört hastaya bakım veren hemşirelerde izolasyon önlemleri uyum puan ortalamaları diğerlerine göre yüksek bulunmuştur. Ayrıca kadın hemşirelerde çalışan ve hasta güvenliği erkek hemşirelere göre anlamlı düzeyde yüksek bulunmuştur.

Akarın araştırmasında hemşirelerin Hastane enfeksiyonlarını önlemede izolasyon önlemlerine uyumları ortalama üzerinde olduğu bildirilmiştir. Medeni durum, cinsiyet, eğitim durumu, mesleki deneyim ve izolasyon önlemlerine ilişkin eğitimin hemşirelerin izolasyon önlemlerine uyumlarını etkilediği tespit edilmiştir (10).

Şatır ve ark. çalışmasında hemşirelerin İÖÜÖ puan ortalaması 75.52 ± 11.91 saptanmış olup, izolasyon önlemlerine uyumu etkileyen faktörlerin eğitim, cinsiyet ve çalışılan birim izolasyon olduğu belirlenmiştir. Araştırma sonucunda, hemşirelerin izolasyon önlemlerine uyumlarının yüksek olduğu, kadınlarda, lisans eğitimi alanlar, yoğun bakımı deneyimi olanlarda uyumlarının daha iyi olduğu belirlenmiştir (23).

Tanyerinin çalışmasında ise hemşirelerin izolasyon önlemlerine uyumlarının yüksek olduğu; çalışma süresi, cinsiyet ve izolasyon önlemlerine ilişkin eğitim alma durumu izolasyon önlemlerine uyumu etkilediği belirlenmiştir (16).

Özden ve Özveren (2016) araştırmasında hemşirelerin İÖÜÖ puan ortalaması 66.75 ± 11.80 belirlenmiştir. Bulaşma yolu, çalışan-hasta güvenliği, çevre kontrolü ve el hijyeni-eldiven kullanımı puan ortalamaları 21.52 ± 4.55 , 18.20 ± 3.80 , 16.63 ± 3.98 ve 10.25 ± 2.26 bulunmuştur. Hemşirelerin %84,2'si izolasyon önlemlerini uygulayarak, hastane enfeksiyonlarının kontrol edilebileceğine inandıklarını belirtmişlerdir. Çalışmada hemşirelerin izolasyon önlemlerine uyumlarının iyi düzeyde olduğu belirlenmiştir (15).

Zencir ve ark. çalışmasında hemşirelerin İÖÜÖ puan ortalaması 78.12 ± 9.97 olarak bulunmuştur. İzolasyon önlemlerine uyumu etkileyen faktörler yaş, mesleki deneyim ve eğitim düzeyi bildirilmiştir (18). Güney Kore'de yapılan araştırmada ise hemşirelerin standart izolasyon önlemlerine bilgi, tutum ve uyumlarının yüksek olduğu bildirilmiştir (24).

Çalışmamızda izolasyon önlemlerine uyumda eğitim düzeyinin etkili ve olumlu bir faktör olduğu görülmektedir. Ayrıca yoğun bakımda çalışmaya başlamadan önce kurumsal eğitimlerin verilmesi uyumu pozitif yönde etkilediği düşünülmektedir. Haftalık çalışma saatlerinin 40'dan az olan hemşirelerde uyumun yüksek olmasını etkileyen faktörün iş yüküne bağlı yorgunluk olduğu düşünülmektedir. Dört ve üç hastaya bakım veren hemşirelerde iki

hastaya bakım veren hemşirelere göre ölçeğin alt boyutuna ilişkin çalışan ve hasta güvenliği puanın daha yüksek olduğu görülmektedir. Bakım verilecek olan hasta sayısı artınca hemşirelerin hem kendi hem de hastaya ilişkin izolasyon önlemlerin daha fazla uyguladığı sonucuna varılmıştır.

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Çalışmamızda hemşirelerin izolasyon önlemlerine uyumları yüksek bulunmuştur. İÖÜÖ alt boyutlarda ise en yüksek puan bulaşma yolu ve en düşük çalışan ve hasta güvenliği olduğu belirlenmiştir. Kurumların hemşirelere ilişkin haftalık çalışma saatlerinin 40dan aza indirilmesi ve lisans üstü eğitim almalarını desteklemeleri ayrıca hemşirelerin hasta bakımı ve tedavisi sırasında izolasyon önlemlerine ilişkin hizmet içi eğitimlerin önemli olduğu düşünülmektedir.

Araştırmanın Etik Yönü

Araştırmanın yürütülmesi için gerçekleşmesi için XXX Üniversitesi Klinik Araştırmalar Etik Kurulundan (Sayı: E.1900049417, No: E.1900018884) onay alınmıştır. Araştırmanın gerçekleşmesi için Üniversite XXX Hastanesi, XXXX Devlet Hastanesi ve XXX Hastanesi Başhekimliklerinden izinler alınmıştır. Yoğun bakım hemşirelerine çalışma hakkında bilgi verildikten sonra sözel ve yazılı onam alınmıştır.

Çıkar Çatışması

Yazarlar arasında çıkar çatışması yoktur.

Fon

Araştırma Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Bilimsel Araştırmalar Projeleri Birimi (TSA-2019-3016) tarafından desteklenmiştir.

KAYNAKLAR

1. Borcak, D., Doğan Çelik, A., & Durmuş, G. (2017). Beyin ve sinir cerrahisi kliniğinde hastane kökenli enfeksiyonların risk faktörleri. *Abant Tıp Dergisi*, 6(3), 114-119.
2. Çelik, R. & Özel, F. (2020). Yoğun bakım ünitelerinde oluşan hastane enfeksiyonları bulunma oranlarının karşılaştırılması. *Sağlık Akademisi Kastamonu*, 5(3), 158-169.
3. Luna, C. M., Rodriguez-Noriega, E., Bavestrello, L., Guzmán Blanco, M. (2014). Gram-negative infections in adult intensive care units of Latin America and the Caribbean. *Critical Care Research and Practice*. 1-12.
4. Ongun, E. A., & Aksay, A. (2019). Evaluation of healthcare associated infections at pediatric critical care units. *Cumhuriyet Tıp Dergisi*, 41(1), 94-103.
5. Yıldırım, N., Tapan, B., Gayef, A., Sezen, A., Alıcı, S., & Kayan Tapan, T. (2015). Hastane enfeksiyonlarının önlenmesine yönelik yapılan uygulamalar ve bir hastane örneği. *Tepecik Eğit. ve Araşt. Hast. Dergisi*. 2015; 25(2):93-100.
6. Yılmaz, E. (2019). Yoğun bakım ünitelerinde sık görülen enfeksiyonlar ve kanıta dayalı uygulamalar. *Türkiye Klinikleri Surgical Nursing-Special Topics*, 5(3), 27-36.

7. Aydemir, Ö., Demiray, T., Köroğlu, M., Aydemir, Y., Karabay, O., & Altındış, M. (2016). Yoğun bakım ünitelerinde yatan hastaların endotrakeal aspirat örneklerinden izole edilen bakterilerin tanımlanması ve antibiyotik duyarlılıkları. *Online Türk Sağlık Bilimleri Dergisi*, 1(4), 1-8.
8. Oliveira, A. C. D., Kovner, C. T., & Silva, R. S. D. (2010). Nosocomial infection in an intensive care unit in a brazilian university hospital. *Revista Latino-Americana De Enfermagem*, 18, 233-239.
9. Pradhan, N. P., Bhat, S. M., & Ghadage, D. P. (2014). Nosocomial infections in the medical icu: a retrospective study highlighting their prevalence, microbiological profile and impact on icustay and mortality. *J Assoc Physicians India*, 62(10), 18-21.
10. Akar Taşkıran, N. (2020). *Yoğun bakım ünitesinde çalışan hemşirelerin hastane enfeksiyonlarını önlemede izolasyon uyum düzeylerinin belirlenmesi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, AYDIN.
11. Erdem, H. A., Sipahi, O. R., Kepeli, N., Dikiş, D., Küçükler, N. D., Ulusoy, B., et al. (2015). Ege Üniversitesi Hastanesi'nde hastane enfeksiyonları nokta prevalansı. *Mediterranean Journal Of Infection Microbes Antimicrobials*, 4, 12-24.
12. Sönmezer, M. Ç., Tezer, H., Şenel, E., Parlakay, A., Yüksek, S. K., Gülhan, B., & Yakut, H. İ. (2014). Bir pediatrik yanık ünitesinde gelişen hastane enfeksiyonları, izole edilen mikroorganizmalar ve antibiyotik dirençleri. *Türkiye Çocuk Hastalıkları Dergisi*, 8(4), 171-175.
13. Şen Taş, S. & Kahveci, K. Uzun süreli yoğun bakım ünitesi ve palyatif bakım merkezinde hastane enfeksiyonlarının sürveyansı; 3 yıllık analiz. *Çağdaş Tıp Dergisi*, 8(1), 55-59.
14. Uslu, S., Bolat, F., Can, E., Comert, S., & Nuhoglu, A. (2010). Yenidoğan yoğun bakım ünitelerinde hastane enfeksiyonlarını önleme çalışmaları. *Bakırköy Tıp Dergisi*, 6(1), 1-7.
15. Özden, D., & Özveren, H. (2016). Hemşirelerin izolasyon önlemlerine uyumunda mesleki ve kurumsal faktörlerin belirlenmesi. *Jaren/Hemşirelik Akademik Araştırma Dergisi*, 2(1), 24-32.
16. Tanyeri, K. (2018). *Hemşirelerin hastane enfeksiyonlarını önlemede izolasyon önlemlerine uyumlarının belirlenmesi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Yakın Doğu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, LEFKOŞA.
17. Sodhi, K., Shrivastava, A., Arya, M., & Kumar, M. (2013). Knowledge of infection control practices among intensive care nurses in a tertiary care hospital. *Journal Of Infection And Public Health*, 6(4), 269-275.
18. Zencir, G., Bayraktar, D., & Khorshid, L. (2013). Bir kamu hastanesinde çalışan hemşirelerin izolasyon önlemlerine uyumu. *Ege Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Dergisi*, 29(2), 61-70.
19. Ulupınar, S., & Tayran, N. (2011). Bir ölçek geliştirme çalışması: izolasyon önlemlerine uyum ölçeğinin geçerlik ve güvenilirliği. *Florence Nightingale Journal Of Nursing*, 19(2), 89-98.
20. Meric, M., Willke, A., Caglayan, C., & Toker, K. (2005). Intensive care unit-acquired infections: incidence, risk factors and associated mortality in a Turkish university hospital. *Japanese Journal Of Infectious Diseases*, 58(5), 297.
21. Kölgelir, S., Küçük, A., Demir, N. A., Özçimen, S., & Demir, L. S. (2012). Yoğun bakımlardaki hastane enfeksiyonları: etiyoloji ve predispozan faktörler. *Kafkas Tıp Bilimleri Dergisi*, 2(1), 1-5.
22. Pehlivanoglu, F., Yaşar, K. K., Bilir, Y. A., Şengöz, G., Güngör, N., & Nazlıcan, Ö. (2011). 550 Yataklı bir araştırma hastanesinin yoğun bakım ünitesinde 2009 yılı alet

ilişkili hastane enfeksiyonları sürveyansı. *Medical Bulletin Of Haseki/Haseki Tıp Bulteni*, 49(1), 30-33

23. Şatır, D. G., Güneri, S. E., Öztürk, R., Maraş, G. B., Mertoğlu, A., & Sevil, Ü. (2019). Hemşirelerin izolasyon önlemlerine uyumları ve etkileyen faktörlerin değerlendirilmesi: İzmir örneği. *Tepecik Eğitim ve Araştırma Hastanesi Dergisi*, 29(3), 218-222.
24. Lee, K. A., Kim, H. S., Lee, Y. W., & Ham, O. K. (2012). Factors influencing compliance with standard precautions in intensive care unit and emergency room nurses. *Journal Of Korean Academy Of Fundamentals Of Nursing*, 19(3), 302-312.